

25

Šiandien į eilę stoja norinčios matyti jūrą. Norėčiau, kad būtų kitaip, troškimas liktų maža paslaptimi. Maža to, tie patys įrašai sukasi metų metus. Jau žinau, kad jūros fragmente gali pasirodyti baltos žuvėdros arba maža mergaitė, nešina rausvų balionų puokšte. Fonas bus švelniai oranžinės saulėlydžio spalvos. Atsiduos sūriai, kaip tikra jūra, tikino Irisė. Ji pati pasirinko šurmuliuojančią senamiesčio gatvę, kuri kvėpės šviežiais kepiniais ir mažomis gėlių krautuvėlėmis.

Matronos veidas surūgęs. Pagaliau tenka stoti prieš tikrovę ir pripažinti, kad mes visos nelyginant balionai pripumpuotos netikrų tiesų. Vos tik įsijungs aparatas, akimirkai subliukšime, taps akivaizdu, jog esame kalinės. Sėdėti tarp keturių sienų – joks prigimtinis troškimas. Mūsų protai trokšta anapus. Mes norime būti prie jūros. Norime vaikščioti senamiesčio gatvėmis.

Tiesiog norime.

Matrona užmaukšlina šalną ir akinius, grubiai patampo saitelius įsitikindama, kad viskas savo vietoje. Prie ausies supypsi. Vaizdas pribloškia, net žengteliu atgal. Visos tiesia rankas ir aš tiesiu. Tikiuosi, kad vėjas prašliuos pro mano pirštus. Ir jis prašliuoja. Gaivus ir šiltas vienu metu. Nesuprantu, kaip tai įmanoma. Apsipratusi su pulsuojančiu, nuo saulės blizgančiu jūros vaizdu giliai įkvėpiu. Kaip ir žadėjo, sūrus, jūrinis kvapas. Tik kažkoks plokščias, lyg plūstų ne nuo purslojančio horizonto, o siaura srovele tiesiai į suvokimo centrus. Juk tai netikra, dirbtinis jutimų audinys, išnykstantis čia pat, už akinių plastiko, o aš vaikštinėju išskėtusi rankas, kol į mane spokso pavargusi, dešimtą merginą eilėje priimanti matrona. Staiga pasidaro bloga, sūrus kvapas primena ne skaidrų, banguotą vandenį, o pašvinkusias žuvis. Vaizdas keistai sumirguliuoja, negrabiai nusitraukiu akinius ir šalną.

- Daugiau nenori? - klausia matrona. - Dar liko aštuonios minutės.

Įsivaizduoju du į aštuoneto formą susirangiusius žalčius. Aštuonios sukniastos minutės. Aštuonios minutės netikros, prievarta į mano sąmonę įaustos jūros.

- Kaip žinai, - traukdama iš rankų akinius abejingai gūžteli matrona. Norėčiau pasakyti, kad atiduotų man likusias minutes kuriai kitai, bet delnas lieka prispaustas prie burnos. Po liežuvio vis dar rūgštu.

Valgykloje Irisė klausinėja, kaip mano pirmas kartas. Visai kaip po pirmojo aukciono. Šįkart bent jau galiu būti nuoširdi. Ji guodžia, kad kiti kartai bus sėkmingesni, reikia priprasti, o aš vartau burnoje beskonį maistą. Jau trečią savaitę maistas toks. Saugant mūsų grožį ir sveikatą bus griežtinamas valgyklos valgiaraštis, susirinkime pareiškė Prima. Nuo tada beveik kasdien gauname garuose ruoštą vištieną ir daržoves. Nuotaika valgykloje panaši į nepatenkintų vaikų darželį, vis dar zurgijama, šimtuose lėkščių be entuziazmo stumdomas maistas, o palei stalus vaikščiojančios matronos primena, kad mums reikia vitaminų.

Mergiotės paskalauja, kad netrukus atims ir cigaretes. Irisė jaudinasi, kad ims griežčiau kontroliuoti *skylę*. Turbūt kažkur aukščiau ar net tarp aukciono dalyvių daugėjo pasipiktinimo dėl prastėjančios sirenų išvaizdos. Gal nuoširdžiai nė į galvą neateina, kad ne vitaminų stoka čia kalta.

Po pietų suku pas Nikolą. Seniai kalbėjomės, mano žingsniai kupini neišpasakyto jaudulio. Atmintyje regiu liūdnas ir pavargusias jo akis, kurios žvelgė į mane parke. Po tokiu žvilgsniu visuomet slypi priežastis.

Randu susikūpinusį ir pasirėmusį alkūne ant stalo. Pamatęs mane staiga pašoka. Nuo rūbų atsklinda būdingas lako kvapas. Pasilabinam lyg du nepatogios situacijos užklupti drovuoliai. Pastebiu, kad ant staliuko nebėra mokslo knygų. Pliurpdamas šį bei tą nereikšminga Nikola mikliai atidarinėja senas metalines arbatų dėžutes. Apgailestauja, kad jazminų nebeturi. Nepamiršo, kad ji buvo mano mėgstamiausia.

- Juoda tiks?

- Žinoma, - išties man nesvarbu. Galėčiau apsieiti ir be arbatos.

Užsimenu apie *fantaziją* ir pirmą sykį su netikra jūra. Nikola pakinkuoja galvą. Jei viskas būtų kaip anksčiau, paklausčiau, ar jis bandė akinius, ar pats mieliau renkasi tikrą jūrą, ar keliauja, ar išgali. Niekada apie tai neminėjo. Bet kaistant virduliui tylime. Kaip ir tą pirmą kartą, kai įžengiau į šią man draustiną erdvę. Kodėl negali būti kaip anksčiau? Stoviniuodamas prie virdulio žvilgčioja tai į jį, tai į savo batus, kandžioja apatinę lūpą. Tarp mūsų vis dar kybo savaitės tylos. Jis tikrai nepanašus į save - netekęs įprasto stoto, gerokai sumenkęs. Tik galva atrodo sunki nuo tankių, seniai žirkles mačiusių plaukų. Primena Marką.

Suburbuliuavus vandeniui atsikvepiam. Skaičiuoju viršun sukilusius citrusinių vaisių gabaliukus. Nikola ištiesia dėžutę su paskutiniu kampe prilipusiu triufeliu.

- Kaip tu? - klausiu.

Nikola pastato puodelį šalin. Pirštais pasitrina akis, suneria sau už kaklo ir atsidūsta. Žvilgsnis pakimba kažkur palubėje.

- Juk matyti, tiesa? Taigi... - akyse stiklas. Nuo delsimo ima užti tylą. Susigrąžinęs į rankas puodelį pučia orą, delsia, o aš spėliuju. Mintys sukasi apie auksinį kryželį ir slaptas apeigas. - Pakliuvau į bėdą.

Jo pirštas baksnoja puodelio auselę. Iš lėto kandžioju triufelį.

- Turiu merginą.

- Sireną? - nė nesudvejoju. Ką gi daugiau.

Nuleidžia galvą. Atrodo, kad visas jo kūnas priešinasi pasakojimui, bet ne dėl to, kad būtų pavojinga. Iš gėdos.

- Nemaniau, kad man gali taip nutikti, - balse tikrai gėda.

Štai kodėl jis taip įsiuto tąkart užtikęs mane su Bobi. Svetimi žmonės jų meilės lizde. *Naujokėmis negali pasitikėti*. Joms nereikia žinoti, kad yra vieta, kur darbininkas bendrauja su sirenomis.

- Kaip niekada nesusidūrėm?

- Ji ateina tik vakarais.

Nenuostabu, naktimis segregiono dorą saugo visai mažai akių. Vardo neklausiu. Būtų tik tuščias smalsumas.

Dabar aišku, kur pradingo vadovėliai. Visi sukimšti atgal į lentynas. Susiprato, kad mokslas ir išėjimas iš segregono reikštų pabaigą. Net tapęs tuo išsvajotu žmogumi su baltu chalatu, nesugebėtų dažnai su ja matytis.

- Tu ją myli? - niekada niekam neuždaviau tokio klausimo, greičiausiai net sau. Bet Matera seniai perrašė mano elgesio taisykles.

Jis trina veidą.

- Taip, turbūt.

- Ir kaip tu?

Supranta, kad mano klausimas yra apie aukcionus. Jis trauko pečius. Jei ta mergina naujokė, nėra nė kalbos, kad jis galėtų ją įsigyti bent vienam aukcionui. Man lieka įsivaizduoti. Uždrausta meilė tokia jau yra. Per daug maloni. Kurį laiką jiems netgi pavyksta ignoruoti faktą, kad ji stoja ant aukciono pakylės. Abu meluoja vienas kitam, kad ras išeitį. Jų ryšys yra tai, ko nepasiekia nei Matera, ko neišsiurbis joks aukcionas. Vėliau tiesiog įstringa kaip du įsimylėjęliai lede. Malonumas sklaidosi, lieka aštrios jausmų briaunos.

- Yra bandžiusių pabėgti, - prasitaria Nikola.

Nė negalvok, - kalbu be žodžių.

- Yra žmonių... - neaiškiai sumurma.

Galvoje vėl ta kryželio istorija, bet nenoriu klausinėti.

- Ebingo niekada nepasiekė nė viena pabėgusi sirena, - sakau.

Nikola ir pats netiki, tonas minint tuos žmones visai neužtikrintas, greičiau vilties iliuzija.

Nučiulpiu karčius nuo juodo šokolado pirštus. Prisimenu kitoje rankoje laikanti arbatą. Pro nedidelį langą palubėje skverbiasi balzganos dienos likučiai. Galiu pagauti jausmines sroveles, kaip mane sujaudina mintis apie Materoje plyšius randančią meilę. Bet greičiau jau murkdo į slogų purvą. Viskas - trupiniuotas stalas, rūdijančios arbatų dėžutės, dulkių tvaikas ir neaiškios rudos dėmės - ima kelti pasišlykštėjimą.

Atsisveikindama su Nikola jaučiuosi sugėrusi į save viską, kiekvieną žodį, atodūsi ir miną, perskaičiusi net tai, kas liko neištarta, bet tik grįžusi į dormitoriumą drįsau suvokti tikrąjį Nikolos pasakojimo skausmą. Nebepaleido, įsikibo lyg savas.

Vis gaunu tuos pyragaičius su cukrutomis braškėmis, visada baltoje dėžutėje, gražiai surištoje švelniai rožinės spalvos kaspinu, ir trumpą vieno sakinio raštelį. Visada svetima kalba. Turiu naudotis žodynais, kad suprasčiau.

*Ton odeur me manque**, A., - buvo užrašyta pirmą kartą. Prie veido nejučia prilipo šypsena. Nežinau, ar niekam nekliūna tokie kodai. Gal tikrai palieka mums šiek tiek privatumo. *Tai tik vyro ir moters reikalas*, - prisimenu Ardos žodžius. Kartą nemaloniai nustėrau, kai kone identišką frazę radau toje daugsyk vartytoje knygoje *Netvarkingas protas*. Tik ten reikštas pasipiktinimas dėl per lengvai prieinamos pornografijos ir visokio plauko pareigūnų, kurie aiškinasi tuos atvejus, kai galimai nebuvo aiškaus *žodinio sutikimo*. Truputį net juoką sukėlė, su koku užsidegimu autorius, tasai Bakhertas, ujo ištisai priešais monitorių besismaukančius vyrus.

Nežinau, kodėl šįkart taip ilgai delsiu. Pyragaitis suvalgytas prieš kelias valandas, bet mažas, į vikšro pavidalą susisukęs raštelis liko gulėti stalčiuje. Nenuėjau į biblioteką, nors

įprastai skubu vos baigusi valgyti.

Kai kambaryje lieka tik pora mergiočių, atsargiai išsitraukiu raštelį, vėl spoksau į raides. Tik dėl to, kad kiekvieną savaitę gaunu tokį menkavertį dalyką kaip pyragaitis, kitos nebesidomi nei mano dėžutėmis, nei rašteliais.

Nereikia sau ilgiau meluoti. Puikiai suvokiu, kodėl šitiek ilgai sėdžiu neišvertusi tų kelių man skirtų žodžių. Vienam nereikia net žodyno. *La promesse**.

Kažką žada.

Nuo minties susiveržia smilkiniai, o gal visa krūtinė. Visi žaidimai, visos pasakos turi pabaigą. Paskutinį kartą pabėgo, išėjo anksčiau laiko, o dabar turi drąsos švaistytis pažadais.

Net ir nesuprasdama visų žodžių klimpstu į dar nesuvoktą jausmą.

Vairuotojas niūniuoja vaikišką dainelę ir vėl ryškiai persistengia šildydamas autobusą. Šįkart keliauju antruoju. Nebesu šviežiena iš Ebingo. Užtat sėdime kartu su Irise. Ji atsiduoda laku, mėgsta smarkiai pašiaušti plaukus. Akis rėmina riebus juodos spalvos kontūras. Blakstienos primena voro kojas, užtektų mažiausio dulksnos krislo ir viskas ištikštų į juodą ratilą.

Seniai nebestebiu kartu su manimi važiuojančių merginų. Vieną sykį akyse net susijaukė vaizdas, kai suvokiau, kas seniausiai turėjo būti tik plikas faktas: aplink mane visur – koridoriuose, tualetuose, voniose, valgykloje, autobusuose, laukimo salėse – knibžda merginos, su kuriomis iki manęs buvo Arda. Nenoromis spėliuju, veiduose ieškau kažko, kas patrauktų jo dėmesį. Nežinau, ar panašios į mane, ar visiškai kitokios.

Vos tik apsinuogino tos minties tamsa, net *skylėje* ėmiau gūžtis. Išsigąstu, kad pradės apie jį kalbėti. Kartais tos suvargusios, paskutinius metus prie stalo skaičiuojančios sirenos nelaukta ima taukšti apie kadaį sutiktus vyrus. Turbūt dėl to negalime žinoti vardų, nes imtume apkalbinėti. Bet atpažinčiau iš apibūdinimo, manierų, iš to, kaip vos įėjęs į kambarį pirmiausia nusisega laikrodį.

Rečiau dairausi ir pro langus. Mieste beveik nebematyti patricijų. Vis dar noriu jas stebėti ir tirti. Kažkada ir Ardos bandžiau kamantinėti, kodėl mes uždarytos. Bet pati suprantu kuo puikiausiai. Kad ir ką visi kalbėtų, žmonių jausmai daug vertingesni nei sirenų. Jų beteisiškumas ir sudaiktinimas atimant bet kokį pasirinkimą, aptveriant mūru leido šią sistemą paversti bent iš dalies pakenčiama ir tyliai užsimerkti kiekvieną šeštadienio vakarą, kai vyras išeina pas kitą. Bandau įsivaizduoti momentą, kai praneša išsirinkęs žmoną, bet tie vaizdiniai vis pasibaido.

Mintimis verčiau grįžtu prie savo pulsuojančio kūno, kai iš pageltusių puslapių dėliojau prasmes. *Tu verras encore les étoiles. C'est la promesse**. A., – parašyta ranka. Daug sykių tikrinau, tarytum, tuose keliuose žodžiuose galėjo būti vertimo klaida.

Galvosūkį vis prasklaido guvus Irisės balsas. Ji vėl ta pati andainykštė mergina, kuri traukė mane iš tylos. Helės pasėta širdgėla nuseko. Prireikė kelių savaičių, kol užtrenkė tas visai be reikalo prasivėrusias tamsias dureles. Jau tris savaitgalius ji patenka į šeštadienio programą. Visą kelią iki arenos nenustoja čiaukšti apie dusyk iš eilės ją pirkusį vyrą. Jai patinka gaivus vyriškio kvapas, mėsingos rankos ir atvira šypsena. Iš burnos nuostabiai dvelkia saldžia mėta. Bet užvis labiau ji mėgaujasi dėmesiu. Jis mėgsta kalbėti, klausinėti ir

daug juokauja, po tokių vakarų net pilvą maudžia. Be to, mėgsta prašmatnius gėrimus, todėl nesitenkina tuo, kas yra bare. Kaip seniai ji gėrė tikrą šampaną. Irisė lyg tarp kitko užsimena, kad jis *turi problemų*. Kažkuriuo pasakojimo momentu prarandu budrumą, nepastebimai krentu į mįslę, ji kaip tinklas vis gauda mano mintis.

Vėl matysiu žvaigždes?

- Manai, vėl bus jis? - mintis nutraukia Irisė.

Gūžteliu pečiais.

- Dešimt kartų... Jiems galiausiai vis tiek prireikia kažko nauja, žinai, - ji vis bando įspėti.

Tai visų bjauriausia - *aš žinau*. Manęs nereikia įspėti.

Patikra sklandesnė nei kitais kartais. Jokių dramų, riksmų ir antausių. Tik viena furija nudrėbė pastabą, kad galėčiau užsiauginti ilgesnius nagus. Maniškiei trumpi ir bespalviai. Taip jau būna, nerasdamos prie ko prikibti stengiasi priminti, kad visada galime būti dar gražesnės ir vertingesnės. *Neapsileiskit, mergytės*, - neva draugiškai sako. Pačios panosėje tamsus ūsas. Gražintis neprivalu, bet už tokį tikrai gautume per ausį.

Irisė atsistoja per kelias merginas arčiau nuo užkulisių užuolaidos. Ir dabar dar truputį paralyžiuoja, kai tenai už jos užsižiebia šviesos ir garsiai suriaumoja vedėjas. Vis dar dalyvauju šioje procesijoje, jaučiu kojų virpėjimą, bet kartu esu tolimesniam supančiam veiksmui. Kaip pro skaidrų burbulą stebiu priešais mane spyruokliuojančios merginos kojas, ji per smarkiai prisikvėpinusi, net riečia nosį, nusuku akis į mus prižiūrintį vyrą. Šįkart ne Kaša, nors ir labai panašus. Ir šitas neleidžia ramstyti sienų, sakytum, šis laukimas turėtų būti vertas pagarbaus susitelkimo.

Viena pirmųjų į salę įtipena Bobi. Pastaruoju metu ji ėmė kvaišti dėl savo patrauklumo, be proto bijo patekti į penktadienio aukcionus. Nė viena jaunylė dar nenusirito taip žemai. Iki pat paskutinių minučių segregone nenurimdama klausinėjo, ar su makiažu neatrodo vyresnė. Nugirdo, kad kai kurie vyrai iš proto eina dėl putlių, natūraliai vaikiškų veidelių. Lima aiškino, kad yra dalykas kaip *infantilumo trauma*, tad likus vos kelioms minutėms iki išvykimo pasičiupo vatą ir nusigremžė viską, išskyrus blakstienų tušą.

Kažkas už Bobi pastatė dvylika tūkstančių aurėjų. Tiek turėtų užtekti. Netrukus į sceną kviečiama Irisė. Prieš praskleisdama užuolaidą išsitiesia, įkvepia pilną krūtinę oro ir kilsteli smakrą. Neprimena tos eisenos, kuria žirgluoja per segregoną.

Kelias iki pakylės vis dar primena ledą. Šioje atkarpoje kaip drumzlės dar telkiasi pykčio Ardai likučiai. Man nepatinka suvokti, kad jis tenai, viename iš tų langelių. Širdyje vėl nemaloniai šalta. Statymai vis dar skamba lyg bausmė. Bet varpymas skaičiais ilgai netrunka, statymų mažėja. Veikiausiai dėl stovėsenos. Nieko nebejaudina mano baimė. Vargu ar apskritai atrodau išsigandusi, greičiau susitelkusi ir rimta.

Iki viršutinių aukštų mus lydi į Kašą panašus vyriškis, atrodo dirbtinai rūstus. Drausmina net tylų sukikenimą. Nesuprantu, kodėl mums neleidžiama nieko, net nusijuokti. Paskirstant merginas po kambarius turi vyrauti rimtis. Užtat į mane lydinčioji furija, prašydama sekti iš paskos, kreipiasi *mieląja*. Pasitaiko, kad su mumis elgiasi tikrai maloniai. Rakindama santūriai šypsosi.

Laukimas vėl gramzdina į mįslę. Arda pažadėjo, jog matysiu žvaigždes. *Encore*. Vėl. Parašė norėdamas man kažką sugrąžinti. Velniaižin, kas šįkart sukasi jo galvoje, viliuosi, ne ta pati kvailystė su teleskopu.

Be reikalo erzina mane mįslėmis.

Tik dabar sugalvoju, kad tai gali būti susiję su Marku ir Aleksa, gal kodas žiniai apie juos, kad ir kaip keistai skambėtų. Juk negalėjo raštelyje tiesiai šviesiai pranešti apie laukiančią naujieną. Širdyje net truputį stebiuosi, kad per tiek laiko neiškapstė jokios informacijos. Nežinojau, ką manyti, nes taip ilgai tyli, bet nespýriau. Matyt, rasti žinių apie mūsų škius nėra taip jau paprasta.

Tiksint laikui imu dvejoti, ar nepersistengiau su kvėpalais. Man patinka, kai jis pasilenkia man virš peties, prie pat iškvėpintų taškų. Tada jaučiuosi jaudinančiai saldi, vien nuo to, kaip gėrisi mano kvapu, imu tvinkčioti.

Pagaliau sucaksi sukamas rankenos burbulas. Užsimerkiu. Noriu būti pažadinta jo žemo, virpinančio balso. Atplėšti akis ir šypsotis. Noriu to nesibaigiančio žaidimo, kad ir koks skausmingas jis būtų. Girdžiu duslius žingsnius. Kaip visada. Neskubėdamas pereina kambarį. Sustoja ties lovos kojūgaliu. Tuoju nusiseigs laikrodį ir išstas žodžius, kaip ir kiekvieną mielą kartą.

– Sveika, Mila, – ištaria. Ir šis balsas man toks pažįstamas.

Bet tai ne Arda.

*** *Pasiilgau tavo kvapo (pranc.).*

*** *Pažadas (pranc.).*

*** *Tu vél pamatysi žvaigždes. Tai pažadas (pranc.).*